

RIJEČ

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu
historiju

Broj 36, godina XVIII
novembar, 2013.

© Monos 2013

Velid Beganović, Izbor iz poezije

Navike

A da se tražimo?
A da se malo po
cijelom svijetu tražimo?
Da prekratimo ovo čekanje
što i tebi i meni donosi
samo rutinska jutra,
hladnu, neispijenu kafu na
stolu, otečena stopala
od sjedenja – u predsoblju,
u tramvaju, na klupi
u parku, na visokoj
stolici u kafeu.
Umjesto da čekamo na
pogrešnim mjestima, umjesto
da se prosto nadamo jedno
drugom kao more vjetru,
ili jutro suncu – tražimo
se malo po bijelom svijetu.
Možda me susretneš u
Cabo Verde; možda zanoćim
na kartonskoj podlozi
podno sidnejske opere,
pa me sretnješ, i izdvojiš
iz mase jednako neokupanih
i mrgavih lica nekim
jednostavnim pogledom, ili
ti ja progovorim
na jednom od ovih
južnoslavenskih jezika
pa se začudiš i zastaneš.
Samo, hajde da se tražimo,
da ne čekamo uzalud

RIJEČ

svako jutro ko će kome
prvi da mahne s prozora
s dvjesto metara daljine.

Put za ljeto

Lejli Delalić

Gledam iznad paučine,
letimično, i mislim o riječima
kojima brod miluje pučinu,
i o otoku na koji bih danas
mogla spustiti sidro.

A u koji val da se bacim
tek?

Nisam li jučer jednako
glumila kapetanicu? Ili možda
krojačicu pod čijim prstima
prosta platna postaju
haljine za argentinski tango?
Ako se ponavljam, mogla bih
danas biti majstoricom,
pa sklepati kolibu od kartona
i lanjske luči sakupljene
u šumi.

Naslonjena na prozor, mirišem
božanski i pijem crni čaj;
rukom dodirujem obraz i
pokušavam pogledom obići
nesagledive ravnice što se
prostiru od netraga do
beskraja.

Jutro je. Ili je možda predvečerje?
Zar je bitno? Doba dana
je za razmišljanje i maštanja;
nazovimo ga tako.

Premiještam glavu, naslonjenu, s
jednog dlana na drugi
dok mi narukvica zveckaa
i zvuk pršti kao okus borovnice.

Izronila sam.

Čaj se opet ohladio i postao
bljutav. Stavljam novi čajnik
da uzavri, i naslanjam
laktove na prozorski podest.
Nebo je plašljivo i pomalo
sjetno; ploča na gramofonu
prekida i uporno ponavlja
jedan te isti stih,
nešto grčko, što apsolutno ne
razumijem. Niti želim.
Nije li savršeno ne znati
šta netko pjeva i prosto
piti zvuk? Samo zvuk,
bez semantike, bez granica -
platinasti jezik duša i zvijezda.

Plešem za sve bivše ljubavi,
od jednog kraja sobe do
drugog, i ljubim u
ogledalu sebe – krasnu i
divnu, koja sam ih sve
nadrasila. I ne treba mi
nitko, osim crnog čaja,
lepeze kojom mašem,
i grčkog stiha koji se
ponavlja...

Porca vacca

Azri Čaušević

Sjećaš se
one lakoće razgovora,
kada ti u tri ujutro,
u poderanim boksericama
pokucam na vrata, soba 203,
i samo mahnem šoljom i
kesom Franck kafe,
podizujući obrve i nabacujući
neurotični osmijeh:
"Ma možemo mi to!
Ma, prošli smo i gore."
"Ja mislim da ćemo mi

najebat'!"
 Al' uz osmijeh, u pozadini
 kuhalo kaže da je voda
 prokuhala. "Eh, šta ćemo
 sad? Nešto mi se jede.
 Joj, vidi nas. Ukrast
 ću nečiji puding, šta
 me briga."
 I pušiš cigaretu, pored
 znaka *Dohányozni Tilos!*
 Za nas mađarska pravila
 ne vrijede.
 Predeš, poput mačke.
 Ja samo trepcem i gledam
 u onaj klimavi stol.
 A frižideri zuje li zuje.
 Koliko već ne spavamo?
 Mora da je tridesetak sati.
 Dušo. Dušo. "Mi ćemo se
 razbolit'."
 "De jedi."

Kušamo kafu. Gorka. Ukradi
 malo mlijeka. "I oni
 moje krađu; neki dan mi
 nestala salama." To je
 vještina. Pronaći te.
 Pronaći sebe. Ili si
 jednostavno olakšati
 traženje pored tebe.
 Da, sjećaš se, mokrih leđa
 i košulje, od plesa?
 Samo tamo, i samo s
 tobom, vrijeme je teklo
 za nas. Dan je bio noć,
 ako smo to željeli.
 Motaš novu cigaretu, fali
 ti filter. Tražiš od
 Dana, sada ponovno
 imaš cigarete. Donesem
 ti koju kutiju vozom.
 I ti nama paštete.
 "Mmm, jede mi se suho
 meso. I sarma!"
 I tako. A život na

Tesco salami
 i Aldi pizzi od 200 Ft.
 Ali sreća. Osmijeh.
 Neprospavane noći.
 Preopterećeni dani.
 Predugo spavaš. Premalo
 spavam. Život između
 članaka, chaptera, i
 pauza za kafu.
 Prodigy i Lady
 Gaga. "Ma možemo mi to!"
 "Samo da završim!"
 U četiri i četrdeset ujutro,
 na Deak Ferenc ter-u
 "Que serra, serra,
 whatever will be, will be..."
 Budimpešta. Budimpešta
 s tobom.

FALI MI TO.

Plašina

Lejli Osmić

Stvarno sam izgubila brojeve
 ili barem nulu,
 te mi se riječi u glavi ne
 sabiru niti množe
 po tablicama.
 Naprotiv, kao blago rozi
 ljetni oblaci, rasprhnuto
 vise negdje između
 svjetla i tmine, na
 međama sunčevog srpa u zalasku.
 Probudi me. Ili sam budna?
 Prodajem slova! Ne želim
 ni riječi kada sam već brojeve
 zaturila. Značenje svega ionako je
 upitno i krhko.
 Blagoslovite me prazninama!
 Velikim i neozvučenim;
 još bolje vakuumskim.

Samo da ništa kroz
ovu glavu ne prolazi.
Rado bih se vjerila
za neku čistu, bijelu
postelju na Jadranu
i spavala kao zidine
okovane valovima,
barem pet života.

Vilenjačka pjesma

Tako koračam cestama i
ne progovaram, samo se
vješto u januar skrivam
od ljudi; oni me mašaju
a da to ni ne zamjete.
Sunce magli nad planinom
u daljini; vjetar se nadgovara
s jastrebovima; ovce brste
ostatke vlati na brdima.

Sve se pretvorilo u smeđu.
Život se istopio u kašu
od gliba i uvehline.
Kome sada da se okrenem?
Nitko ni ne misli o klijanju;
nitko ne čezne za nježnim
poljupcima pupoljaka ni
granama što ih pružaju
hrastovi i breze.

U pećima pucketaju ruke stabala;
one vrište samo meni čujno.
Djetlići tuku u ritmu,
i odlijeću praznih kljunova.
U meni, pak, titra plamičak
nade i pjesme, čekajući da
se rasplamsa prema licu
obećanog proljeća, Jarilu
za zelenim potpeticama.

Prostori

Selmi Puzić

Jesi li znala da kuće u Limi imaju takve
terase
da ti se na njima pogled prosto
zakopča
i čini se da više i ne želiš otići (tamo,
kamo si već kanila
stići). Dodeš tako slučajno u taj grad i
najednom poželiš
da ostaneš; sjediš na trgovima ili piješ
nešto toplo
i gledaš Casa Goyeneche,
misleći o nekim životima koji su se desili
među njenim
zidovima; onako, usput.

Taj dan se ne plašiš ničega,
i svijet ti je jedan cvijet
umorno lijep u svojoj tromosti;
na ulici po kojoj su nekada
plesali gipki indijanci
živiš život posve dalek
i zaigran, dok ja te čekam
da dodeš i da pijemo čaj
sasvim običan
u našoj neuglednoj ulici -
s tobom dovoljno lijepom
kao da je Cercado de Lima.

++

Na kućama pored puta u
dolini
vise saksije cvijeća i
stjegovi,
Nepromjenjivi
kao klanci i brijegovi
Na kojima i vrijeme
lomi zub.

Vjetar ne hita nad krovovima
Nit se godišnja doba

MOČVARA I, akvarel, 55X46cm

smjenjuju,
Jer tu ni misli ne vjeruju
Da postoji nešto kao promjena

I ni kraja ni početka nema
Nego se čekom lome prsti i
sakuplja ljetina,
Ta, početak davno opuči vjetrometina,
a kraj otpisaše kao bogomdat.

Ovdje je teret biti stran
Ovdje je teren vazdaznan
Glas moj je ovdje nebitan
Tu glasa se samo svjetina.

Na kom licu u kom licu

I onda,
te su se usne pretvorile
u cvijet

-blag, raširen, krhak
u svojoj krepkosti.

Suviše rano; bio sam mu prišao
u doba njegova pupanja,
mnogo prije no što se doista otvorio.

Potom sam čekao i čekao
sam potom, potom i potom
i čekao, potom.
Ali se nisam sagnuo da ga
prinesem svojim usnama i nosu;
kada se jednom rascvjetao,
nisam udahnuo njegov miris.

Ostao sam začuđen i zanačljiv
obuzet tom nepoznanicom.

Nakon svega
on se zatvorio i
usne su splasle
u osmijeh.

Vidjeti osmijeh na licu gdje
nekada bijaše cvijet, značilo
je zbogom jednoj neutaljenoj
žeđi zalijevanoj pogrešnim
trenucima.

Uliks na ulici

Šta radi svijet dok
na mene čeka,
pitam se?
Jer poneki dan
bih da mu se naklonim
i skinem šešir učtivo,
ali drugim mi se prosto
ne da, kada zagrizem
u mrzovolju kao u svježju
krofnu. Da li se
vrpolji i čeka, bez da zna
hoću li doći ili neću doći?
Možda mu je, Svijetu,
dosadno bez mene, a možda
na mene ni ne misli, pak
se samo opet u mene zaplete
kada me vidi, i tada mu
ne smeta moja razbarušena kosa
što viri ispod oboda niti
nosnice promrzle na vjetru
i ruke svezane ispod struka.

(Jer ja kad čekam, ja lijepo
znam da stojim; baš tako
kako ste zamislili, s jednom
nogom oslonjen na ivičnjak
ili neki zid, rukama
u zatvorenom krugu i zabačenim
šeširom, otvorenog čela.)
Te tako kad se katkad pojavim
zapitavši se – Šta radi svijet dok me čeka,
prene me iz tog misaonog lutanja
bestreptajni pogled tog svijeta
koji se zaljubio ispočetka...

Načini

Riječi su me napustile ovih dana –
čitam tuđe i srčem hladnu slutnju,
kao balegar kotrljam važno loptu izmeta:
moj bog je Sizif, zabavljen vlastitim
sranjem.

Možda ću sutra opet vidjeti ljepšim
izrazima
svijet u mojoj zamišljenoj kružnici,
ali neće to nipošto biti neki novi svijet,
tek varijacija na zadatu temu življenja:
Sizife naš, koji jesi na planinama,
sveti se kotrljanje Tvoje . . .